Dosarul nr. 3-2824/2022, 2-22167834-12-3-16112022

HOTĂRÂRE
în numele legii

20 noiembrie 2023 municipiul Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)

în componență:

președintele ședinței, judecătorul Viorica Dodon

grefierul Alina Roman

cu participarea:

reprezentantului reclamantului, avocatul Eugeniu Musteață

reprezentantei pârâtei, Viorica Rotaru

examinând în ședință de judecată publică cauza în procedura contenciosului administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Popescu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea la stabilirea pensiei,

c o n s t a t ă

La data de 16 noiembrie 2022 avocatul Eugeniu Musteață, în interesele reclamantului Igor Popescu, a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea la stabilirea pensiei.

În motivarea acțiunii indică că la data de 05 septembrie 2022 Igor Popescu a depus cerere de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă în dresa Casei teritoriale de Asigurări Sociale, oficiu teritorial Bălți. Prin decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale, oficiu teritorial Bălți nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2021 reclamantului Igor Popescu i s-a refuzat în stabilirea pensiei. Nefiind de acord cu decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale, oficiu teritorial Bălți Igor Popescu a înaintat cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat de a fi reexaminată cererea privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă și de a fi anulată decizia oficiului teritorial Bălți nr. 02/2022/35547, de a emite actul administrativ favorabil privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani, 01 luni și 12 zile, începând cu data de 20 august 2022.

Drept răspuns a recepţionat scrisoarea Casei Naţionale de Asigurări Sociale nr. P-2170/22 din 09 noiembrie 2022 în care s-a indicat că temei pentru anularea deciziilor contestate nu au fost depistate.

În motivele de fapt indică prin ordinul IGP nr. 438ef. din 11 august 2022 a fost încetat raportul de serviciu cu Igor Popescu, conform art. 38 alin. (1) lit. c) (după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie), de la 19 august 2022. În legătură cu acest fapt a fost emis certificatul Inspectoratului de Poliţie Bălţi din 30 august 2022, potrivit căruia la data de 19 august 2022 s-a calculat vechimea în serviciu a lui Igor Popescu pentru stabilirea pensiei, conform art. 13 lit. a) al Legii 1544/1993, de 25 ani 01 luni 12 zile. Drept urmare, Igor Popescu s-a adresat cu o cerere la Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiu teritorial Bălţi, prin care a solicitat stabilirea pensiei conform art. 13 lit. a) al Legii 1544/1993.

Reiterează că prin decizia oficiului teritorial Bălţi din 12 septembrie 2022 nr. 02/2022/35547, a fost respinsă cererea privind stabilirea pensiei.

În motivarea refuzului s-a indicat precum că reclamantul nu întruneşte vechimea în muncă de 25 ani, precum că a fost confirmată vechimea în serviciu de doar 20 ani 09 luni 13 zile. Nefiind de acord cu decizia respectivă reclamantul s-a adresat cu o cerere prealabilă în adresa autorităţii emitente în care a menţionat că eronat a calculat perioadele de la 14 mai 2021 până la 05 martie 2013 şi de la 01 februarie 2021 până la 19 august 2022 fără înlesniri, deoarece potrivit pct. 8 lit. d) a H.G. nr. 78 din 21 februarie 1994, perioada în serviciu în cadrul Serviciului detenţie şi escortă al IP Bălţi al IGP, urma a fi calculată două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu.

Prin răspunsul nr. P-2170/22 din 09 noiembrie 2022 Casa Naţională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă.

Potrivit Certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliţie Bălţi din 30 august 2022, se constată că perioadele de la 14 mai 2021 până la 05 martie 2013 şi de la 01 februarie 2021 până la 19 august 2022 urmau a fi calculate cu înlesniri cu coeficientul 2:1, iar în total vechimea în muncă a constituit 25 ani 01 luni 12 zile, adică a acumulat vechimea minimă de 25 ani prevăzută la art. 13 al Legii nr. 1544/93. Prin urmare, la momentul calculării vechimii în muncă nu s-a ţinut cont de pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care statuează că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordă înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituţii penitenciare de tip închis, casele de arest şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.

Este necesar de a fi reţinut faptul că pe astfel de litigii s-a creat o practică judecătorească bogată, iar în Avizul consultativ al Plenului Curţii Supreme de Justiţie

din 29 septembrie 2014 s-a statuat ca fiind cert faptul că colaboratorii care efectuează serviciului de pază, escortare şi deţinere a persoanelor reţinute şi arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea şi plata pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice şi Corupţiei şi a sistemului penitenciar. Acest Regulament este unicul act care reglementează raporturile respective.

Potrivit pct. 71 din hotărârea Curţii Constituţionale nr. 19 din 19 iulie 2016, dreptul la pensie este tratat ca un drept de proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenţie, nu poate fi privit doar ca un drept subiectiv civil, ci, în primul rând, acesta face parte din domeniul raporturilor de protecţie socială şi prin natura lor social-juridică primară, pensiile sunt sursa principală şi permanentă de întreţinere a pensionarilor.

Atrage atenţia asupra faptului că în cauza Ştefanică şi alţii c. României, CtEDO recunoaşte că aprecierea faptelor unei cauze de către o instanţă inferioară şi evaluarea făcută de aceasta cu privire la dovezile existente pot conduce la rezultate diferite pentru părţi cu plângeri foarte asemănătoare. Această realitate nu încalcă în sine principiul securităţii raporturilor juridice.

Totuşi, atunci când există divergenţe cu privire la aplicarea unor dispoziţii legale în esenţă similare în cazul persoanelor aflate în grupuri aproape identice, apare o problemă în privinţa securităţii raporturilor juridice în lumina consideraţiilor precedente, Curtea concluzionează că, în absenţa unui remediu care să rezolve aceste divergenţe, soluţionarea diferită a cererilor prezentate de mai multe persoane aflate în situaţii similare conduce la o stare de incertitudine, care trebuie să fi diminuat încrederea publicului în actul de justiţie, această încredere fiind cu certitudine o componentă esenţială a statului de drept (a se vedea mutatis mutandis, Vincic şi alţii împotriva Serbiei, nr. 44.698/06, paragraful 56). Incertitudinea juridică în cauză i-a privat pe reclamanţi de un proces echitabil. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 §1 în această privinţă.

Totodată, indică că potrivit art. 44 al Legii nr. 1544/1993, pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul dc comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora. Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor

compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Potrivit certificatului Inspectoratului de Poliţie Bălţi nr. 8 din 22 august 2022, suma totală pe ultimul an de activitate din care urmează a fi calculată pensia a constituit 104198,96 lei.

Cere avocatul Eugeniu Musteață să fie anulată decizia Casei Naţionale de Asigurări Sociale, oficiul teritorial Bălţi nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2022 şi refuzul Casei Naţionale de Asigurări Sociale nr. P-2170/22 din 09 noiembrie 2022, să fie obligată Casa Naţională de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ favorabil privind stabilirea pensia pentru vechime în muncă lui Igor Popescu, reieşind din vechimea în serviciu de 25 ani 01 luni 12 zile, începând cu data de 20 august 2022 din venitul calculat conform certificatului Inspectoratului de Poliţie Bălţi nr. 8 din 22 august 2022 și să fie încasate cheltuielile de judecată suportate de la Casa Naţională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Igor Popescu.

Pârâta Casai Naţională de Asigurări Sociale a depus referință la acțiune. Indică că potrivit dosarului de pensionare, reclamantul la data de 05 septembrie 2022 a depus cerere de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă la Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălţi, în conformitate cu Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri. Urmare examinării cererii şi a actelor anexate, Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălţi a emis decizia nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2022 prin care a respins cererea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă ca fiind neîntemeiată, or, la momentul depunerii cererii, reclamantul nu întruneşte vechimea în serviciu de cel puţin 25 ani, necesară pentru stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

Nefiind de acord cu soluţia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Bălţi, reclamantul la data de 31 octomnrie 2022 a contestat decizia menţionată cu cerere prealabilă la Casa Naţională de Asigurări Sociale. La data de 09 noiembrie 2022 prin răspunsul nr. P-2170/22 Casa Naţională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă înaintată ca fiind neîntemeiată.

Urmare a studierii cererii de chemare în judecată, consideră admisibilă acţiunea înaintată, or, conform materialelor cauzei, reclamantul a respectat procedura administrativă cât şi procedura prealabilă prevăzută de Codul administrativ.

Asupra fondului cauzei Casa Naţională de Asigurări Sociale indică că consideră cererea de chemare în judecată ca fiind nemotivată şi solicită instanţei de judecată respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

Întru argumentarea poziţiei invocă, în primul rând, faptul că obiectul litigiului dintre părţi ţine de refuzul în stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, şi anume, anularea actul administrativ individual prin care s-a respins cererea de stabilire a pensiei (decizia nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2022 emisă de Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălţi).

Casa Naţională de Asigurări Sociale consideră actul administrativ emis în privinţa reclamantului ca fiind unul întemeiat şi că nu există motive de drept în vederea anulării totale sau parţiale a acestuia. Comunică instanţei de judecată că norma aplicabilă la caz este Legea nr. 1544/1993 şi actele normative emise în vederea executării şi punerii în aplicare a legii respective. În acest sens menţionează Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemul penitenciar.

Conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani.

Vechimea în serviciu în vederea stabilirii pensiei pentru vechime în muncă conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, începând cu data de 01 iulie 2020 este de 25 ani. Calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544/1993 se atestă prin acte confirmative eliberate de organele abilitate, în speţă angajatorul reclamantului – Inspectoratul de Poliţie Bălţi.

La depunerea cererii de stabilire a pensiei, reclamantul a anexat Certificatul nr. 34/23-20585 din 01 septembrie 2022 prin care organul abilitat în calcularea vechimii în serviciu confirmă vechimea în muncă la momentul eliberării de 25 ani 01 luni si 12 zile.

Conform art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (câştigul), eliberate de organele abilitate.

Urmare a verificării certificatului menţionat, Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălţi a constatat că organul abilitat în calcularea vechimii în muncă (Inspectoratul de Poliţie Bălţi) eronat a calculat vechimea în muncă cu înlesniri de două luni pentru o lună de serviciu pentru activitatea reclamantului în cadrul Izolatorului de detenţie provizorie şi Serviciul detenţie şi escortă, pentru perioadele de la 14 mai 2021 până la 05 martie 2013 şi de la 01 februarie 2021 până la 19 august 2022.

Conform calculului organului abilitat în stabilirea pensiei, vechimea în muncă a reclamantului la momentul depunerii cererii de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă este de 20 ani 09 luni 13 zile, respectiv, se constată faptul neîntrunirii condiţiilor prevăzute la art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993.

Casa Naţională de Asigurări Sociale apreciază critic Certificatul nr. 34/23-20585 din 01 septembrie 2022 eliberat de Inspectoratul de Poliţie Bălţi, or, certificatul

respectiv este nul din oficiu şi nu poate servi drept temei de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă, dat fiind faptul că nu corespunde prevederilor actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Potrivit prevederilor pct. 8) lit. d) din HG nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemul penitenciar, persoanelor care cad sub incidenţa normei date se acordă înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituţii penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală, casele de arest şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.

În această ordine de idei, conchide că vechimea în muncă în cadrul altor instituţii decât cele menţionate în această normă nu poate fi calculată cu înlesniri de 2:1, respectiv, şi perioada de activitate a reclamantului în cadrul Izolatorului de detenţie provizorie şi Serviciul detenţie şi escortă nicidecum nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu înlesniri conform pct. 8 lit. d) din HG nr. 78/1994.

În consecinţă, analizând cadrul normativ invocat, constată că datele reflectate în certificatul prezentat de către reclamant nu corespunde prevederilor legislative aplicabile la caz.

În context, menţionează despre faptul că de calculul vechimii în muncă cu înlesniri conform pct. 8 lit. d) din HG nr. 78/1994 pot beneficia numai colaboratorii care activează sau au activat nemijlocit în instituţiile penitenciare, menţionate în norma respectivă.

Reieşind din cele invocată consideră că se constată netemeinicia acţiunii înaintate, or, Casa Naţională de Asigurări Sociale la examinarea cererii reclamantului s-a condus în strictă conformitate a legislaţiei aplicabile la caz iar reclamantul îşi întemeiază poziţia urmare interpretării în mod excesiv şi eronat a pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

Casa Naţională de Asigurări Sociale, în conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ solicit să fie respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Popescu ca fiind neîntemeiată.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Eugeniu Musteață în ședința de judecată a susținut acțiunea integral și a pledat pentru admiterea în sensul formulat.

Reprezentantei pârâtei, Viorica Rotaru acțiunea nu a recunoscut și a solicitat respingerea ca fiind neîntemeiată.

Examinând acțiunea cu actele anexate, referința depusă și actele dosarului administrativ, audiind explicațiile părților, instanța de judecată conchide că acțiunea este admisibilă și întemeiată, din următoarele motive.

Conform art. 53 alin. (1) din Constituția R.M., persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în

termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Conform art. 3 Cod administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În conformitate cu art. 189 alin. alin. (1) și (2) Cod administrativ, (1) orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. (2) O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci cînd autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

În conformitate cu art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În conformitate cu art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

Conform art. 40 Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156 din 14 octombrie 1998, (1) decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată Casa Naţională de Asigurări Sociale. (2) În caz de dezacord cu

decizia Casa Naţională de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanţa de contencios administrativ competentă.

Referitor la admisibilitatea acțiunii instanța de judecată constată că reclamantul Igor Popescu la data de 05 septembrie 2022 a depus la Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălți cerere privind stabilirea pensiei (fila 1 din dosarul administrativ).

Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălți prin decizia nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2022 a refuzat în stabilirea pensiei lui Igor Popescu pe motiv că perioadele de activitate Serviciul escortă în cadrul IP Bălți de la 14 mai 2021 până la 05 martie 2013 şi de la 01 februarie 2021 până la 19 august 2022 nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și temei pentru stabilirea pensiei nu este (fila 2 din dosarul administrativ).

La data de 25 octombrie 2022 reclamantul Igor Popescu a depus cerere prealabilă prin care și-a exprimat dezacordul cu decizia nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2022. Prin actul administrativ nr. P-2170/22 din 09 noiembrie 2022 Casa Națională de Asigurări Sociale a examinat și a respins cererea prealabilă (filele 44-45 din dosarul administrativ).

În conformitate cu art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

În conformitate cu art. 191 alin. alin. (1)-(3) Cod administrativ, (1) cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ. (2) Curţile de apel soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituţionalitate. (3) Curtea de Apel Chişinău soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale Consiliului Superior al Procurorilor, precum şi acţiunile în contencios administrativ atribuite în competenta sa prin Codul electoral.

Prin hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 555/25 din 27 noiembrie 2018 și nr. 584/27 din 11 decembrie 2018, s-a dispus specializarea sediilor Judecătoriei Chișinău, respectiv au fost aprobate listele judecătorilor specializați conform sediilor Judecătoriei Chișinău și, începând cu 1 ianuarie 2019, sediile Judecătoriei Chișinău au fost specializate după cum urmează: sediul Centru – în materie de insolvabilitate; sediul Buiucani – în materie penală; sediul Centru – în materie civilă; sediul Ciocana – în materie contravențională și activitatea judecătorului de instrucție; sediul Râșcani – în materie de contencios administrativ.

La data de 16 noiembrie 2021, în termenul stabilit de lege, avocatul Eugeniu Musteață, în interesele reclamantului Igor Popescu, a depus la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind obligarea la stabilirea pensiei.

Analizând circumstanțele speței în raport cu normele legale citate, instanța de judecată constată că reclamanta a respectat procedura prealabilă și termenul de depunere a acțiunii în instanța de judecată competentă, din care motive, instanța judecătorească constată că acțiunea este admisibilă.

Referitor la fondul cauzei instanța de judecată constată următoarea stare de drept și de fapt.

Conform art. 47 din Constituția Republicii Moldova, statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea lui şi familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare. Cetăţenii au dreptul la asigurare în caz de: şomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrâneţe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă, în urma unor împrejurări independente de voinţa lor.

Potrivit art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Reieșind din dreptul subiectiv afectat, care a fost determinat de legiuitor și care a fost formulat în art. 20 Cod administrativ, care stabilește că dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În sensul art. 39 alin. (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu art. 189 alin. alin. (1) și (2) Cod administrativ, (1) orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. (2) O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este stabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților

publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activităţii autorităţilor publice, asigurarea ordinii de drept.

Noțiunea de act administrativ este reglementată şi în Rezoluţia (77) 31 Cu privire la protecția individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. Potrivit acestor reglementări, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcţii judiciare.

Conform art. 13 lit. a) Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din 23 iunie 1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, conform următorului tabel:

De la 1 iulie	Vechimea în serviciu
2011	20 ani 6 luni
2012	21 ani
2013	21 ani 6 luni
2014	22 ani
2015	22 ani 6 luni
2016	23 ani
2017	23 ani 6 luni
2018	24 ani
2019	24 ani 6 luni
2020	25 ani

Conform art. 14 lit. a) Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care

au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionaţi pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art. 13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

În ședința de judecată s-a stabilit, cu certitudine, că în temeiul ordinului Direcției Generale Pază de Stat nr. 38 ef. din 28 iunie 2002 reclamantul Igor Popescu a fost angajat în serviciu în calitate de polițist al Detașamentului de poliție al Secției pază de Stat județul Bălți a Direcției Generale Pază de Stat MAI (fila 16 din dosarul administrativ).

Până la data de 19 august 2022 reclamantul Igor Popescu a fost angajat în diferite funcții în cadrul organelor afacerilor interne, prin Ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 438 ef. Din 11 august 2022 a fost fiind eliberat din funcție conform art. 38 alin. (1) lit. c) Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016.

Prin Certificatul despre vechimea în muncă nr. 34/23-20585 din 01 septembrie 2022 eliberat de Inspectoratul de poliție Bălți al IGP al MAI se confirmă că reclamantul Igor Popescu a îndeplinit serviciul în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne în perioada 28 iunie 2002 până la 19 august 2022. Vechimea calendaristică în serviciu în cadrul MAI, la data încetării raportului de serviciu (19 august 2022) din funcţia de subofiţer superior al Serviciului detenţie şi escortă al Inspectoratului de poliţie Bălți al Inspectoratului General al Poliţiei al MAI a constituit 20 ani 09 luni 13 zile. Totodată, a fost calculată vechimea în serviciu cu avantaje de două luni vechime pentru o lună de serviciu pentru perioadele de la 14 mai 2021 până la 05 martie 2013 şi de la 01 februarie 2021 până la 19 august 2022, care la data de 19 august 2019 constituia 25 ani 01 lună 12 zile (filele 12-14 din dosarul administrativ).

Instanța de judecată reiterează că la data de 05 septembrie 2022 reclamantul Igor Popescu a depus la Casat teritorială de Asigurări Sociale Bălți cerere pentru stabilirea pensiei pentru vechimea în serviciu. La cerere a anexat copia buletinului de identitate, actul despre îndeplinirea serviciului militar, extras din ordin, extras solda bănească.

Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălți prin decizia nr. 02/2022/35547 din 15 septembrie 2022 a refuzat în stabilirea pensiei lui Igor Popescu pe motiv că activitatea ca subofițer al Serviciului escortă în cadrul IP Bălți în perioadele de la 14 mai 2021 până la 05 martie 2013 şi de la 01 februarie 2021 până la 19 august 2022, care la data de 19 august 2019 constituia 25 ani 01 lună 12 zile nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și temei pentru stabilirea pensiei nu este.

La data de 25 octombrie 2022 reclamantul Igor Popescu a înaintat Casei Naționale de Asigurări Sociale cererea prealabilă prin care și-a exprimat dezacordul cu decizia nr. 02/2022/35547 din 15 septembrie 2022. Prin actul administrativ nr. P-

2170/22 din 09 noiembrie 2022 Casa Națională de Asigurări Sociale a examinat și a respins cererea prealabilă. În motivarea actului a indicat Casa Naţională de Asigurări Sociale că a examinat cererea prealabilă privind contestarea actului administrativ şi o consideră neîntemeiată.

Conform documentelor din dosarul de pensionare, la data de 05 septembrie 2022 a depus cerere privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri. Urmare examinării cererii Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălţi a emis decizia nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2022 prin care a respins cererea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă, dat fiind faptul că la momentul depunerii cererii nu întrunea vechimea în muncă necesară stabilirii pensiei de 25 ani, conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993. Consideră actul administrativ emis de organul abilitat ca fiind unul legal şi întemeiat, astfel, nu există motiv de drept în vederea anulării totale sau parţiale a acestuia.

Întru motivarea poziţiei invocate a menţionat că potrivit art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (câştigul), eliberate de organele abilitate. Respectiv, urmare examinării certificatului nr. 34/23-20585 din 01 septembrie 2022 eliberat de către Inspectoratul de Poliţiei Bălţi privind calculul vechimii în serviciu, Casa teritorială de Asigurări Sociale Bălţi a constatat că instituţia de forţă eronat a calculat vechimea în serviciu pentru perioadele de activitate în cadrul Izolatorului de detenţie provizorie şi Serviciului detenţie şi escortă, (14.05.2010-05.03.2013 şi 01.02.2021-19.08.2022) ca vechime în muncă calculată cu înlesniri de 2:1 (două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu), ceia ce a majorat calculul vechimii în serviciu.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este stabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activităţii autorităţilor publice, asigurarea ordinii de drept.

Instanța de judecată apreciază critic argumentele pârâtei prin care se invocă că potrivit Certificatului nr. 34/23-20585 din 01 septembrie 2022 privind calculul vechimii în muncă eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți al IGP al MAI prin care reclamantului Igor Popescu i s-a calculat vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei

de 25 ani 01 lună 12 zile a fost neîntemeiat indicat calculul cu înlesnirile de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, din următoarele motive.

Conform pct. (8) lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei şi a sistemului penitenciar se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituţii penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală şi instituţiile destinate pentru deținerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.

Colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortate şi deţinere a persoanelor reținute şi arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie) au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, conform pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea şi plata pensiilor şi îndemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice şi Corupției şi a sistemului penitenciar.

Instanța menționează, că concluzia derivă şi din Avizul consultativ al Plenului Curţii Supreme de Justiţie din 29 septembrie 2014 în care se statuează expres, că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici sunt entităţi care cad sub incidenţa reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Instanța constată că reclamantul Igor Popescu face parte din categoria de colaboratori care efectuează serviciul de pază, escortare şi deținere a persoanelor reținute şi arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), considerent din care, acesta are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, pentru perioadele de la 14 mai 2021 până la 05 martie 2013 şi de la 01 februarie 2021 până la 19 august 2022 în funcție de subofiţer al Serviciului escortă în cadrul IP Bălți, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și Ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Astfel, instanța constată că Inspectoratul de poliție Bălți al IGP al MAI corect a efectuat calcularea vechimii în muncă cu avantaje a reclamantului prin Certificatul nr. 34/23-20585 din 01 septembrie 2022.

În ședința de judecată s-a constatat, cu certitudine, că decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Bălți) nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2021 privind refuzul admiterii solicitării reclamantului Igor Popescu de stabilire a pensiei pentru vechime în și și actul administrativ emis în procedura prealabilă nr. P-2170/22

din 09 noiembrie 2022, sunt acte administrative ilegale, iar reclamantului în este vătămat un dreptul prevăzut de lege de recalcularea a pensiei stabilite.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. b) din Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

În conformitate art. 96 Cod procedură civilă, aplicabil în speță în temeiul art. 2 alin. (2) și 195 Cod administrativ, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În context, conform practicii CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Cuantumul cheltuielilor pentru asistența juridică trebuie asftel stabilit, încât acesta să fie rezonabil și să nu constituie sume excesive. Astfel, reclamantul are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor, având în vedere că s-a dovedit faptul că ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (Nilsen și Johnsen v. Norvegia din 25.11.1999, §62).

Reclamantul a fost reprezentat de către avocatul Eugeniu Musteață, suportând cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10000 lei, drept dovadă servind copia bonului de plată seria DAA nr. 39307436 din 24 octombrie 2022 (fila cauzei 15). Având în vedere caracterul lor real, necesar și rezonabil, în temeiul normelor legale citate, urmează să fie compensate cheltuielile de asistență juridică reclamantului Igor Popescu contul pârâtei Casa Națională de Asigurări Sociale.

Din considerentele expuse și examinând probatoriul administrat, instanța constată că acțiunea este întemeiată, din care motive se admite integral în sensul formulat.

În conformitate cu art. art. 195, 224 alin. (1) lit. b), 231, 232 Cod administrativ, art. 236-240 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e

Se anulează decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Bălți) nr. 02/2022/35547 din 12 septembrie 2021 și actul administrativ emis în procedura prealabilă nr. P-2170/22 din 09 noiembrie 2022 privind refuzul stabilirii pensiei reclamantului Igor Popescu.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească reclamantului Igor Popescu pensia pentru vechime în serviciu de 25 (douăzeci și cinci) ani 01 (una) lună 12 (douăsprezece) zile, în baza Certificatului nr. 34/23-20585 din 01 septembrie 2022

eliberat de Inspectoratul de Poliţie Bălţi, începând cu data de 20 august 2022, din venitul calculat conform Certificatului nr. 8 din 22 august 2022.

Se încasează cheltuielile de judecată în sumă de 10000 (sece mii) lei de la Casa Naţională de Asigurări Sociale în beneficiul reclamantului Igor Popescu.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Râşcani).

Președintele ședinței,
judecătorul Viorica Dodon